

ppłk SG Robert Inglot

Komendant
Placówki Straży Granicznej
w Korczowej

Wystąpienia pokontrolnego z kontroli planowej w trybie zwykłym

- I. Jednostka kontrolowana: Placówka Straży Granicznej w Korczowej, 37 – 552 Młyny.
- II. Funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił: ppłk SG Jacek SZCZĄCHOR
- III. Kontrolę przeprowadził zespół w składzie:
 - mjr SG Monika KUBAS – kierownik zespołu – Zastępca Naczelnika Wydziału Operacyjno – Śledczego BiOSG, upoważnienie nr 9/1/2015 z dnia 22 czerwca 2015r.;
 - kpt. SG Anna ZYBINSKA – starszy specjalista Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego BiOSG, upoważnienie nr 9/2/2015 z dnia 22 czerwca 2015r.;
- IV. Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach 22-26 czerwca 2015r.
- V. Przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą:

Prawidłowość prowadzenia postępowań przygotowawczych.
Okres objęty kontrolą od 01.03.2015r. do 31.05.2015r.
- VI. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz wskazanie osób za nie odpowiedzialnych.

Uprawnienia funkcjonariuszy Straży Granicznej do rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców zawarte jest w art. 1 ust. 2 pkt. 4 Ustawy z dnia 12 października 1990r. o Straży Granicznej (tj. Dz. U. 2014, poz. 1402 z późn. zm.). Funkcjonariusze Straży Granicznej postępowania przygotowawcze prowadzą w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997r. nr 89 poz. 555 z późn. zm.). Natomiast szczegółowe zasady prowadzenia postępowań przygotowawczych zawarte są w załączniku do Zarządzenia nr 22 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 27 czerwca 2003r. zwanym „Instrukcją w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną”.

Zgodnie z Wewnętrznym Podziałem Zadań Placówki Straży Granicznej w Korczowej zadanie dot. prowadzenia postępowań przygotowawczych, przypisane zostało Zespołowi do spraw Przestępstw i Wykroczeń Grupy Operacyjno - Śledczej PSG w Korczowej. Powyższe zadanie znalazło odzwierciedlenie w zapisach szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy Zespołu ds. Przestępstw i Wykroczeń Grupy Operacyjno – Śledczej Placówki Straży Granicznej w Korczowej, którzy realizują przedmiotowe zadanie służbowe objęte zakresem prowadzonej kontroli (akta kontroli dowód nr 12, strona 43 - 104).

Jednocześnie w oparciu o dane statystyczne zawarte w programie komputerowym „Ewida” ustalono, że w okresie objętym kontrolą funkcjonariusze PSG w Korczowej przeprowadzili 206 (sł. dwieście sześć) postępowań przygotowawczych (akta kontroli dowód nr 7, strona 7- 10).

Ustalenie stanu faktycznego w zakresie prowadzenia postępowań przygotowawczych nastąpiło w oparciu o przyjętą przez kontrolerów próbę (co najmniej 25% dostępnych postępowań przygotowawczych). Mając na uwadze powyższe, kontroli poddanych zostało 54 (sł. pięćdziesiąt cztery) postępowania przygotowawcze.

Na podstawie ustaleń dokonanych w toku przeprowadzonych czynności kontrolnych, realizację zadań przez Placówkę Straży Granicznej w Korczowej w zakresie problematyki poddanej kontroli ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Na powyższą ocenę składają się oceny cząstkowe z poszczególnych obszarów objętych kontrolą.

1. **Pozytywnie** ocenia się terminowość prowadzenia postępowań przygotowawczych biorąc pod uwagę wymogi określone w obowiązujących przepisach prawa.

W toku kontroli dokonano analizy materiałów zgromadzonych w aktach kontrolnych postępowań przygotowawczych prowadzonych przez funkcjonariuszy Zespołu ds. Przestępstw i Wykroczeń Grupy Operacyjno – Śledczej PSG w Korczowej. Na podstawie skontrolowanych losowo wybranych 54 postępowań przygotowawczych stwierdza się, że zarówno dochodzenia, jak i czynności procesowe w niezbędnym zakresie prowadzone były terminowo. Kontrolerzy nie spotkali się z przypadkiem, aby w którymkolwiek z poddanych kontroli postępowaniu przygotowawczym został przekroczony termin, o którym mowa w art. 325i kpk lub w art. 308 kpk (akta kontroli dowód nr 8, str. 11-23 i dowód nr 9, str. 24- 40) .

2. **Pozytywnie** ocenia się prawidłowość dokumentowania czynności procesowych w tym ujawniania i zabezpieczania dowodów rzeczowych mając na uwadze wymogi określone w obowiązujących przepisach prawa.

Analiza wytypowanych do kontroli dokumentów procesowych, które prowadzone były przez funkcjonariuszy Zds.PiW GOŚ PSG w Korczowej pozwala stwierdzić, że czynność procesowe prowadzone były prawidłowo. Nie było sytuacji, aby jakkolwiek czynność procesowa dokumentowana była niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa lub aby była nieudokumentowana. Ujawnione w trakcie prowadzonych czynności służbowych przedmioty mogące stanowić dowód rzeczowy w sprawie, lub których posiadanie jest zabronione, były zatrzymywane na protokół zatrzymania rzeczy i zabezpieczane. Osoba, od której ww. przedmioty zostały zatrzymane otrzymywała kopię spisu i opisu rzeczy, które dobrowolnie wydała, lub które zostały u niej zatrzymane. Przeprowadzano oględziny i sporządzano dokumentację fotograficzną przedmiotów poddanych oględzinom. Osobom, które dopuściły się popełnienia czynu zabronionego były stawiane zarzuty, a następnie przesłuchiwano ich w charakterze podejrzanych. Podejrzani byli poddani daktyloskopii palców i sporządzano ich kartę albumową. Do prowadzonych czynności przesłuchiwani byli świadkowie zdarzeń. W sytuacji prowadzenia czynności w trybie art. 308 kpk dokumentacja procesowa niezwłocznie była przekazywana właściwej miejscowo jednostce policji z jednoczesnym poinformowaniem Prokuratury Rejonowej w Jarosławiu, (akta kontroli dowód nr 8, str. 11-23 i dowód nr 9, str. 24- 40).

3. **Pozytywnie z uchybieniami** ocenia się prawidłowość pouczenia stron i innych uczestników postępowania o przysługujących im uprawnieniach i obowiązkach procesowych.

Jak wynika z dokumentacji procesowej zawartej w aktach kontrolnych, które zostały poddane kontroli, zarówno strony jak i uczestnicy prowadzonych postępowań byli pouczeni

o przysługujących im uprawnieniach i obowiązkach procesowych. Funkcjonariusze Zds.PiW GOŚ PSG w Korczowej w sposób zrozumiały dla stron i uczestników przedstawiali cały katalog przysługujących im uprawnień i ciążących na nich obowiązków, które dotyczyły prowadzonych czynności procesowych. Informacja o pouczeniu stron o przysługujących im uprawnieniach i obowiązkach odnotowywana była we właściwych protokołach. Ponadto w aktach kontrolnych postępowań przygotowawczych znajdowały się kopie pouczeń, które otrzymywali zatrzymani, podejrzani i świadkowie wraz z datą pouczenia i podpisem wymienionych.

Niemniej jednak w RSD 410/2015/4 (akta kontrolne) – wszczętym w dniu 14.03.2015r. - w protokole przesłuchania podejrzanego ob. Ukrainy, prowadzący czynności nie odnotował, czy podejrzany włada w stopniu umożliwiającym mu swobodne porozumiewanie się z przesłuchujących językiem polskim, a to z kolei budzi wątpliwość czy zarówno przysługujące podejrzanemu uprawnienia i obowiązki, jak i zarzucany mu czyn, zostały właściwie przez niego zrozumiane. Powyższe zostało również wskazane przez osobę sprawującą nadzór merytoryczny z ramienia Wydziału Operacyjno – Śledczego BiOSG w dniu 19.03.2015r.

Również w RSD 652/2015/4 (akta kontrolne) – wszczętym w dniu 23.04.2015r. - przesłuchany w charakterze świadka zdarzenia funkcjonariusz Straży Granicznej został błędnie pouczony o treści art. 138 kpk – tj. cyt. „ *Strona, a także osoba niebędąca stroną, której prawa zostały naruszone, przebywająca za granicą, ma obowiązek wskazać adresata dla doręczeń w kraju; w razie nieuczynienia tego pismo wysłane na ostatnio znany adres w kraju albo, jeżeli adresu tego nie ma, załączone do akt sprawy uważa się za doręczone*” oraz o treści art. 182 kpk. tj. cyt. „ *§ 1 osoba najbliższa dla oskarżonego może odmówić zeznać. § 2 prawo do omowy zeznań trwa mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia. § 3 prawo odmowy zeznań przysługuje także świadkowi, który w innej toczącej się sprawie jest oskarżony o współudział w przestępstwie objętym postępowaniem*”, pomimo tego, iż z informacji zawartych w części zawierającej dane o świadku nie wynikało, aby ujawniły się okoliczności uzasadniające takie uprzedzenie (akta kontroli dowód nr 8, str. 11-23 i dowód nr 9, str. 24- 40)

4. Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się sposób pełnienia nadzoru służbowego nad prowadzeniem postępowań przygotowawczych.

Jak wynika z zapisów zawartych w szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień, za bieżący nadzór nad postępowaniami przygotowawczymi w sprawach o przestępstwa i wykroczenia podlegające ściganiu przez SG, prowadzenie nadzoru nad prawidłowością sporządzania i prowadzenia dokumentacji operacyjno – rozpoznawczej i dochodzeniowo – śledczej, utrzymywanie stałej współpracy z Prokuraturą Rejonową w Przemyślu, Jarosławiu, Lubaczowie i Przeworsku w zakresie realizowanych czynności procesowych oraz prowadzonych postępowań przygotowawczych nadzorowanych przez właściwe miejscowo prokuratury, odpowiedzialny jest Zastępca Komendanta Placówki Straży Granicznej w Korczowej -

Ponadto, obowiązek prowadzenia nadzoru nad wszczynaniem i prowadzeniem dochodzeń i śledztw w sprawach o przestępstwa i wykroczenia podlegające ściganiu przez SG, których problematyka dotyczy zagrożeń występujących w strefie działalności PSG w Korczowej, zgodnie ze szczegółowym zakresem obowiązków i uprawnień, należy również do Kierownika Zds.PiW GOŚ PSG w Korczowej (akta kontroli dowód nr 12 strona 43-104) .

W wyniku analizy skontrolowanych postępowań przygotowawczych ustalono, że z aktami kontrolnymi prowadzonych postępowań przygotowawczych zapoznawał się jedynie Kierownik Zds.PiW GOŚ PSG w Korczowej. O powyższym świadczą zamieszczone w kartach nadzoru adnotacje wymienionego dotyczące konieczności przeprowadzania dodatkowych czynności. Wpisy te były jednak bardzo lakoniczne i nie zawierały określonego terminu w jakim dana czynność powinna zostać wykonana przez prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Natomiast Zastępca Komendanta PSG w Korczowej z prowadzonymi

postępowaniami przygotowawczymi nie zapoznawał się w ogóle, o czym świadczy brak jakiegokolwiek adnotacji w karcie nadzoru (akta kontroli dowód nr 8, str. 11-23 i dowód nr 9, str. 24-40).

Jak ustalono, w okresie objętym kontrolą, tj. od 01.03.2015r. do 31.03.2015r. Zastępca Komendanta PSG w Korczowej [redacted] nie był obecny w służbie z powodów zdrowotnych (akta kontroli dowód nr 11, strona 42).

Mając na uwadze, ustalony w zakresie kontroli, stan faktyczny należy stwierdzić, że nadzór służbowy nad prowadzeniem postępowań przygotowawczych, które prowadzone były przez funkcjonariuszy ZdsPiW GOS PSG w Korczowej nie został w pełni zrealizowany.

Za powyższe odpowiedzialność ponoszą funkcjonariusze sprawujący nadzór.

5. Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się staranność i czytelność sporządzania oraz prowadzenia dokumentacji w zakresie dokumentowania czynności dochodzeniowo – śledczych.

Na podstawie skontrolowanych akt kontrolnych postępowań prowadzonych przez funkcjonariuszy Zds.PiW GOŚ PSG w Korczowej stwierdzono, że dokumentacja prowadzona była czytelnie, jednak w ponad 60% postępowań przygotowawczych wystąpiły liczne błędy natury formalnej, polegające m.in. na:

- w protokołach zatrzymania osoby: błędne podanie podstaw działania; brak podpisu osoby zatrzymanej; brak oświadczenia zatrzymanego co do jego stanu zdrowia i jego ewentualnych uwag, co do sposobu przeprowadzonej czynności; brak oświadczenia zatrzymanego dotyczącego chęci skorzystania z przysługujących mu uprawnień; brak wskazania, który prokurator został powiadomiony o zatrzymaniu osoby;
- w protokołach zatrzymania rzeczy: brak daty przy podpisie osoby, od której przedmiot został zatrzymany, lub która dobrowolnie go wydała; brak oświadczenia osoby od której przedmiot został zatrzymany lub która go dobrowolnie wydała co do pochodzenia rzeczy ujętych w spisie i opisie rzeczy i zgłoszenia ewentualnych zastrzeżeń w związku z przeprowadzoną czynnością; ponadto rubryki, które nie były wypełnione należało wykreślić lub wpisać, że danej czynności nie było;
- w wykazach dowodów rzeczowych: nie były wskazane numery egzemplarzy dowodów rzeczowych; nie wskazano kolejnych numerów wykazów dowodów rzeczowych;
- w protokołach oględzin: nie wskazano materiału poglądowego w postaci dokumentacji fotograficznej, która stanowiła załącznik do protokołu oględzin;
- w protokole tymczasowego zajęcia mienia ruchomego: niepoprawnie określono rodzaj zajętej rzeczy poprzez wpisanie zajętej kwoty, zamiast wskazania liczby oraz nominałów zajętych banknotów;
- w postępowaniach przygotowawczych w których dowód rzeczowy przechowywany był w aktach głównych, nie było takiej adnotacji;
- nie było kopii przeglądu akt głównych;
- karta kontrolna sprawy: brak daty zakończenia prowadzonych czynności;
- w karcie nadzoru: nie był wskazywany termin, w jakim należy daną czynność wykonać; brakowało podpisu prowadzącego postępowanie przygotowawcze potwierdzającego zapoznanie się z poleceniem funkcjonariusza prowadzącego nadzór (akta kontroli dowód nr 8, str. 11-23 i dowód nr 9, str. 24-40).

Za powyższe nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą funkcjonariusze prowadzący postępowania przygotowawcze, a z tytułu nadzoru Kierownik Zds.PiW GOS PSG w Korczowej oraz Zastępca Komendanta PSG w Korczowej.

W trakcie czynności kontrolnych nie ujawniono nieprawidłowości wymagających informowania kierownika kontrolowanego podmiotu w celu niezwłocznego podjęcia działań zaradczych.

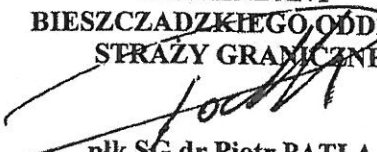
VII. Zalecenia dotyczące usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania podmiotu kontrolowanego:

1. W celu wyeliminowania nieprawidłowości i uchybień nadzór służbowy dotyczący prowadzenia postępowań przygotowawczych w PSG w Korczowej sprawować na bieżąco w taki sposób, aby skutecznie egzekwować realizację zapisów określonych w Kodeksie postępowania karnego oraz w Zarządzeniu nr 22 KGSG z dnia 27 czerwca 2003r. w sprawie określenia zasad nadzoru służbowego nad prowadzeniem postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną.
2. Osoby będące stroną postępowania w języku dla nich zrozumiałym pouczać o przysługujących im uprawnieniach i obowiązkach, wyczerpując cały katalog przysługujących im uprawnień i obowiązków, a powyższy fakt odnotowywać w protokołach.
3. Raz na kwartał przeprowadzać szkolenie z funkcjonariuszami placówki z zakresu sporządzania protokołów zatrzymania osoby i protokołów zatrzymania rzeczy.
4. Skutecznie sprawować nadzór służbowy nad realizacją zadania dot. prowadzenia postępowań przygotowawczych przez Zastępcę Komendanta PSG w Korczowej oraz Kierownika Grupy Operacyjno - Śledczej poprzez wskazywanie właściwych kierunków prowadzonych czynności.

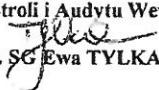
VIII. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w Księżce Kontroli Placówki SG w Korczowej wg rejestru teczek RWD 1-Bi-KO-14/12 karta 21 poz. 1.

IX. Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) **wyznaczam termin 30 dni** od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego na przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia. Powyższą informację należy przekazać Komendantowi BiOSG za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

KOMENDANT
BIESZCZADZKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ

plk SG dr Piotr PATLA

Przedstawił do podpisu:

Naczelnik
Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego

wz kpt. SG Ewa TYLKA

Wykonano w 2 egzemplarzach.
Egz. nr 1 – Komendant PSG w Korczowej,
Egz. nr 2 – a/a
Sporządził/wyk : zespół kontrolny, tel. : 6652387
Data: 28.07.2015r.